

ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ

να ξαναβρούμε δρόμους συλλογικής αντίστασης και διεκδίκησης

Το τελευταίο διάστημα μια μεγάλη μάχη δόθηκε στο ελληνικό πανεπιστήμιο. Η κυνική προσήλωση της κυβέρνησης ΝΔ-ΠΑΣΟΚ στις μνημονιακές υποχρεώσεις οδήγησε στην απόφαση για τις διαθεσιμότητες πολλών εκατοντάδων διοικητικών υπαλλήλων, που σε ορισμένα πανεπιστήμια απειλούσε με μια παραλυτική συνθήκη αδυναμίας λειτουργίας. Απέναντι σε αυτή την επίθεση σε αρκετά πανεπιστήμια, και κυρίως στο ΕΜΠ, το ΕΚΠΑ, το Πανεπιστήμιο Πατρών και σε άλλα ιδρύματα, ξεκίνησε ένας μεγάλος και παρατεταμένος απεργιακός αγώνας. Ένας απεργιακός αγώνας μαχητικός και ηρωικός, που συγκρούστηκε με ένα πρωτοφανές κύμα αυταρχισμού, με διαρκείς απειλές για ποινικοποίηση, με πειθαρχικές ρυθμίσεις που ψηφίστηκαν μόνο και μόνο για να καμφθεί το φρόνημά τους, με λυσσαλές επιθέσεις από τα ΜΜΕ και πρωτοφανείς κινήσεις όπως η παραπομπή από τον Υπουργό Παιδείας του Πρύτανη του ΕΚΠΑ στο Ανώτερο Πειθαρχικό Συμβούλιο επειδή δεν λειτούργησε ως απεργοσπάστης.

Το πρώτο αναγκαίο συμπέρασμα που πρέπει να βγάλουμε από αυτόν τον αγώνα είναι ότι σε πείσμα της καλλιεργούμενης αντίληψης ότι όλοι οι αγώνες είναι εκ προοιμίου ατελέσφοροι αυτός ο αγώνας μπόρεσε να έχει αποτελέσματα. Το Υπουργείο Παιδείας υποχρεώθηκε να προσέλθει σε διάλογο με τους απεργούς, αυτούς που πριν δεν αναγνώριζε καν ως συνομιλητές, να δηλώσει ότι θα πάρει πίσω τα πειθαρχικά μέτρα, να δηλώσει ότι μπορεί να συζητήσει μέτρα που θα οδηγούσαν στο να μη χαθούν θέσεις εργασίας. Σε αυτό βοήθησαν σημαντικά οι φοιτητικές κινητοποιήσεις και καταλήψεις, που ενίσχυσαν το απεργιακό μέτωπο, και η συμπράσταση τμήματος των πανεπιστημιακών δασκάλων σε πείσμα της καθεστωτικής ΠΟΣΔΕΠ ή των πολεμικών κραυγών των φιλομνημονιακών πανεπιστημιακών παρατάξεων. Θεωρούμε πολύ σημαντικό ότι αυτοί οι αγώνες κατάφεραν να καθυστερήσουν την εφαρμογή του άθλιου μέτρου της διαθεσιμότητας.

Όμως, το γεγονός ότι ο αγώνας αυτός, όσο ηρωικός και μαχητικός κι αν ήταν, δεν συνοδεύτηκε από έναν παν-πανεπιστημιακό ξεσηκωμό ούτε συνέπεσε με ανάλογης κλίμακας κινητοποιήσεις στο υπόλοιπο δημόσιο (με εξαίρεση τον μεγάλο παρατεταμένο αγώνα ενάντια στη διάλυση της δημόσιας υγείας), σήμαινε ότι γινόταν πολύ δύσκολο να επιτευχθεί ο βασικός στόχος που ήταν η συνολική απόσυρση της ΚΥΑ. Επιπλέον, τα προβλήματα στην ανάπτυξη και τον συντονισμό του κινήματος, το γεγονός ότι μεγάλα πανεπιστήμια, που πλήττονταν από τα μέτρα, δεν πήραν μέρος στις κινητοποιήσεις, το πρόβλημα που δημιουργούσε η ύπαρξη ανοιχτών εργοδοτικών συνδικαλιστικών μηχανισμών, η πίεση από τις διοικήσεις των πανεπιστημίων (Πρυτάνεις και Σύγκλητοι), η εμφάνιση τάσεων «μεσολάβησης» την ώρα που χρειαζόταν κλιμάκωση της σύγκρουσης, όλα αυτά αντικειμενικά δημιουργούσαν εμπόδια στη δυναμική του κινήματος.

Αυτό οδήγησε και στη σημερινή κατάσταση όπου στην πραγματικότητα σαφείς δεσμεύσεις και εγγυήσεις ότι θα διατηρηθούν όλες οι θέσεις εργασίας δεν έχουμε. Η ρύθμιση που θα επέτρεπε την ένταξη υπαλλήλων, με τα αντίστοιχα προσόντα, σε θέσεις ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ δεν έχει ακόμη ψηφιστεί, ενώ στη μορφή που κατατέθηκε εξαρτάται από τη γνώμη και άλλων υπουργείων και σε κρίσιμες πλευρές απέχει από τις αρχικές «υποσχέσεις». Πάνω από όλα, όμως, καθόλου δεδομένο δεν είναι ότι μπορούν να γίνουν όλες οι διαδικασίες που μέσα από «εσωτερική κινητικότητα» θα εξασφάλιζαν ότι δεν θα χαθούν θέσεις εργασίας. Στο βαθμό που απαιτούν τη συγκατάθεση άλλων Υπουργείων (ενώ η κυβέρνηση επιμένει ότι πάει με τον αρχικά ανακοινωθέντα αριθμό απολύσεων), προσκρούουν σε μνημονιακές δεσμεύσεις, και απαιτούν τη συναίνεση των Συμβουλίων Ιδρύματος που ρητά έχουν δηλώσει ότι κινούνται σε άλλη κατεύθυνση. Υπάρχει, επομένως, πραγματικός κίνδυνος οι «υποσχέσεις» του Υπουργείου να μείνουν χωρίς έμπρακτο αντίκρισμα και να οδηγηθούμε σε απολύσεις.

Ακόμη χειρότερα, το Υπουργείο χρησιμοποιεί αυτές τις διαδικασίες για να εκβιάσει τα πανεπιστήμια να περάσουν τους νέους Οργανισμούς - Κανονισμούς, οι οποίοι στην πραγματικότητα όχι μόνο θα επιταχύνουν την εφαρμογή του αντι-εκπαιδευτικού πλαισίου των

νόμων Διαμαντοπούλου και Αρβανιτόπουλου αλλά θα διαμορφώσουν ιδιαίτερα αυταρχική συνθήκη.

Την ίδια στιγμή βγήκαν και δύο κρίσιμα συμπεράσματα. Το πρώτο είναι ότι κανείς δεν μπορεί πια να έχει αυταπάτες για το ρόλο των Συμβουλών Ιδρύματος. Αποτελούν το μακρύ χέρι της κυβέρνησης, εκπροσωπούν τις πιο επιθετικές επιχειρηματικές ομάδες, αποτελούν μοχλό αυταρχισμού στα πανεπιστήμια, θα αξιοποιηθούν για να προωθηθούν τα ΝΠΙΔ για τη διαχείριση της έρευνας και της πανεπιστημιακής περιουσίας με επιχειρηματικούς και ιδιωτικο-οικονομικούς όρους. Φαίνεται αυτό από την προκλητική στάση του Συμβουλίου Ιδρύματος του ΕΚΠΑ που περιφρονώντας κάθε έννοια δημοκρατίας και αυτοδιοίκηση περνάει από «συνέντευξη» τους υποψήφιους κοσμήτορες και δηλώνει ότι θα φροντίσουν να εκλεγούν οι υποτακτικοί. Το δεύτερο είναι ότι οι αλληπάλληλοι συμβιβασμοί των εκλεγμένων Πρυτανικών αρχών σημαίνουν ότι δεν αποτελούν στην πραγματικότητα την «ηγεσία» της πανεπιστημιακής κοινότητας. Αποκορύφωμα αποτελεί η καθυστερημένη αντίδραση σε μια πρόκληση τέτοιας κλίμακας όπως ήταν η παραπομπή του Πρύτανη του ΕΚΠΑ. Φάνηκε για άλλη μια φορά ότι αυτό που μας δίνει δύναμη είναι οι μαζικές γενικές συνελεύσεις, οι απεργιακές επιτροπές, οι συντονισμοί διδασκόντων, εργαζομένων και φοιτητών.

Μπροστά μας έχουμε μεγάλες μάχες.

- Καταρχάς, η μάχη για να μην γίνουν απολύσεις, μάχη που προϋποθέτει ανοιχτές συλλογικές αγωνιστικές διαδικασίες και ετοιμότητα κινητοποιήσεων. Οι διαρκείς συνεννοήσεις “επιτροπών”, που καμία σχέση δεν έχουν με τις απεργιακές επιτροπές, δεν αποτελούν εγγύηση για την νικηφόρα έκβαση αυτού του αγώνα.
- Έπειτα, έχουμε τη μάχη για να μην επιταχυνθεί η εφαρμογή των νόμων Διαμαντοπούλου και Αρβανιτόπουλου. Εδώ πρέπει να δούμε και τη γενικότερη πολιτική συνθήκη. Η σημερινή κυβέρνηση παραμένει μια κυβέρνηση υπό διακύβευση και είναι πιθανές πολιτικές εξελίξεις. Επομένως, επιβάλλεται με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα να προβάσουμε τους στόχους για την ανατροπή των νόμων και να παλέψουμε ώστε κρίσιμες πλευρές τους να μην εφαρμοστούν.
- Ταυτόχρονα, θα πρέπει να προετοιμαζόμαστε για τον επόμενο γύρο της επιχείρησης συρρίκνωσης - διάλυσης των δημόσιων πανεπιστημίων μέσα από ένα σχέδιο Αθηνά-Β΄ και ένα νέο γύρο διαθεσιμότητων - απολύσεων που αυτή τη φορά δεν αποκλείεται να περιλάβουν και μέλη ΔΕΠ.
- Τέλος, δεν θα πρέπει να παραβλέπουμε άμεσα ζητήματα που οδηγούν σήμερα τα πανεπιστήμια στην εξαθλίωση και την υποβάθμιση: Η καθυστέρηση των διορισμών παρατείνει την ομηρία των αδιόριστων συναδέλφων. Η απόφαση για κατάργηση ουσιαστικά των πιστώσεων για διδάσκοντες 407/80 και η καθυστέρηση της ρύθμισης για την πρόσληψη έκτακτου προσωπικού από τα ταμειακά διαθέσιμα σημαίνουν ότι σε πολλά ιδρύματα, ιδίως τα περιφερειακά, υπάρχει πραγματική αδυναμία να προσφερθούν ολοκληρωμένα προγράμματα σπουδών. Οι νέοι προϋπολογισμοί περιλαμβάνουν και νέες περικοπές, την ίδια ώρα που σε αρκετά ιδρύματα υπάρχει αδυναμία κάλυψης ακόμη και στοιχειωδών αναγκών.

Απέναντι σε όλα αυτά πρέπει να ξαναβρούμε δρόμους συλλογικής αντίστασης και διεκδίκησης. Η εμπειρία του μεγάλου αγώνα του φθινοπώρου έδειξε ότι η συλλογική πάλη μπορεί να έχει αποτελέσματα. Αντί να περιμένουμε τον επόμενο γύρο της επίθεσης ας οικοδομήσουμε από τώρα τη δική μας συλλογικότητα. Γύρω από τις συνελεύσεις των συλλόγων, γύρω από τις κοινές αγωνιστικές πρωτοβουλίες διδασκόντων, εργαζομένων και φοιτητών, γύρω από τους συντονισμούς συλλόγων. Με επιμονή στη δυνατότητά μας να υψώσουμε αποτελεσματική αντίσταση στις εγχώριες και διεθνείς δυνάμεις της αγοράς και του αυταρχισμού, που επιβάλλουν την υποβάθμιση, την εμπορευματοποίηση, την ιδιωτικοποίηση και τη συρρίκνωση της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης, και να διεκδικήσουμε ξανά ένα πραγματικά δημόσιο και δωρεάν δημοκρατικό πανεπιστήμιο.